

Kansalliskirjasto
kehittämisjohtaja Juha Hakala

Asia: Lausuntopyyntö Kansalliskirjaston tietohallintostrategiaan 2008 – 2012

Ammattikorkeakoulujen kirjastoyhteistyökonsortio esittää kannanottonansa Kansalliskirjaston tietohallintostrategiaan 2008-2012 seuraavaa.

Kyseessä on Kansalliskirjaston tietohallintostrategia, joka kuitenkin voimakkaasti linjaa kaikkien kirjastojen tietohallintoa. Tietohallintostrategiasta puuttuu kirjastoverkon yhteinen näkemys – visio tulevasta - jonka pitäisi olla pohjana strategian tekemiselle.

Strategisia linjauksia ei ole suoraan esitetty luonnoksessa ja kehittämiskohteet jäävät jossain määrin irrallisiksi. Strategiassa tulisi esittää priorisoidut lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpiteet, joilla tavoitteet saavutetaan, ja miten tavoitteet on resurssoitu tai voidaan resurssoida.

Järjestelmäarkkitehtuuriluonnoksen ja yhteisen asiakasliittymän esityksessä tulevat esiin nykyisen järjestelmätoimittajan näkemykset kehittämisestä. Tämä herättää kysymyksen siitä, missä määrin järjestelmätoimittajalla on vaikutusta suunnittelun lähtökohtiin ja kehittämisen suuntaamiseen.

Strategiassa esitetään tavoitteeksi yhtä yhteistä konsortiota. Tekstissä jää kuitenkin epäselväksi, puhutaanko koko ajan kaikkien kirjastosektoreiden yhteisestä konsortiosta vai Linnea2-konsortion ja AMKIT-konsortion välisestä kirjastojärjestelmäkonsortiosta. Samalla strategiassa organisaation ja talouden mallien kohdalla tavoitteiksi asetetaan koko kirjastoverkon helpompi ohjaus ja hallitumpi johtaminen. Tämä nostaa esiin kysymyksen, millä hallinnon tasolla tällaisen toimijan on oltava, jotta sillä olisi tarvittava päätöksentekovalta.

Strategiassa esitetään siirtymistä monista rinnakkaisista palveluiden käyttöliittymistä yhteen käyttöliittymään, jossa tietovarannot tarjotaan asiakkaalle yhden luukun palveluna. Ohjelmiston hankinta ajoitetaan jo vuodelle 2009, mutta missään ei mainita, milloin ja miten tehdään muistiorganisaatioiden yhteinen visio asiakaspalveluista ja muista ohjelmistolle asetettavista vaatimuksista. Vaatimusten pohjana pitäisi olla syvällisempi järjestelmänalyysi ja ehdotuksia erilaisista soveltuvista järjestelmämalleista. Yksi yhteinen kirjastojärjestelmä on kiinnostava visio ja voi toteutuessaan tarjota asiakkaille hyvää palvelua.

Suomen tieteellisten kirjastojen yhteistilastotietokanta KITT on ammattikorkeakoulukirjastoille tärkeä Kansalliskirjaston koordinoima palvelu. Kirjastojen toiminta ja vaikuttavuus näkyy selkeästi KITT-tilastossa. Siitä ei kuitenkaan saada vertailukelpoista tietoa hyödynnettäväksi, eikä KITT-tilaston yhteensopivuusongelmia, kuten ei Haltin ja Voyagerinkaan, ole ratkaistu. KITT-tilaston tuottamisen voisi ulkoistaa sopivalle toimijalle ja Kansalliskirjasto voisi keskittyä oman ydinosaamisensa vahvistamiseen.

AMKIT-konsortio seuraa mielenkiinnolla, miten kansallisen Linda-yhteisluettelon toteuttaminen tällä hetkellä pilottina olevalla Aleph-ohjelmistolla onnistuu. Kansallinen yhteisluettelo helpottaisi kirjastojen kokoelmien yhteiskäyttöä ja parantaisi asiakaspalvelua. Strategiassa esitetään Lindan ja Arton avaamista vapaaseen kansalaiskäyttöön teknisten edellytysten parannuttua kirjastokonsortioiden yhteisen palvelimen ja Lindan uuden ohjelmiston myötä. Tähän tarvitaan yhteiskunnan rahallista tukea.

Myönteistä strategiassa on, että siinä on huomioitu valtionhallinnon IT-strategian päälinjaukset ja pyritään yhteistyön käynnistämiseen valtionhallinnon tasolla.

Ulla Ohvo
AMKIT-konsortion johtoryhmän
puheenjohtaja

Iris Tahvanainen
AMKIT-konsortion johtoryhmän
varapuheenjohtaja